

- A**menta euidenter ostendunt: etenim sumit ille probationem à neruorum ortu, quæ nullius quidē esset momenti, si efficere voluisset, cor initium esse sensus & motus, quoniam calorū esset author. Nā quid ad calorem, & illius fontem conferunt nerui? sumpsisset præterea probandum, quod quilibet agnoscit, & sponte fatetur: cor inquam esse in quo calor influens in vniuersa membra gignitur: sed quoniam sciebat Aristoteles eadem argumenta non probare idem esse principium caloris, quod est sensus, & motus initium, idē argumenta sumit ex origine instrumentorum sensus, & motus, quæ quidem necessario enasci necesse est ab ea parte, quæ sensum, & motum reliquo corpori largitur. Accedit quōd ille cor velit esse principium, non solum quia omnia nascantur ab illo, sed etiam omnia in illo fiant, & ad illud referantur, redeantque, quod quidem conuenire non potest cordi, si ipsum statuitur esse omnium istorum principium ob spirituum generationem: qui enim in secundarijs principijs, vt illi volunt gignuntur, aut elaborantur, non amplius ad cor redeunt, sed per vniuersum corpus disperguntur, ad proprias actiones obeundas, ad quorum famulatum sunt destinati. Sumit etiam argumenta ex sanguinea cordis substantia: in qua dicit primum esse sensum, & ex connexionē cum vniuersis partibus sentientibus, alijsque multis superius commemoratis, quæ omnia ad initium facultatum, nequaquam verò ad originem caloris probandum, conferunt. Et quis quæso ridiculus non censetur? si questionem de anima, & ipsius facultatum origine ad calorem transferat: quorsum enim tot controuersia de animæ principatu inter antiquiores philosophos, Galenum, atque Aristotelem sunt excitare? si Aristoteles solum probare nititur, cor esse fontem ipsius caloris, in quo nulla vnquam dissensio fuit. Nam vt antea diximus, anima, & illius facultates, à calore, quod est illarum instrumentum euidenter, ratione, & natura differunt: alioqui cur per somnum motus dormientibus non cessat in partibus externis, sicut sensus? quum tamen calor externas partes deserat: & quæ dissectis neruis, aut constrictis vinculo aliquo, sensus & motus amittuntur in ea parte, quæ ad cor vergit eisdē verò retinet ea quæ cerebro coniungitur? quum tamen æqualem, aut maiorem calorem recipiunt nerui, qui vicini aut coniuncti sunt cordi, quàm alij, qui ab eo versus cerebrum magis recedunt. Nec illud quidem agnoscitur verum esse quod volunt Aristotelici, calorem & spiritum in corde genitum, idoneum non posse esse instrumentum sensus, & motus: nisi postea nouam quandam alterationem illis inducat cerebrum: nam vt hoc nulla euidenti ratione probare possunt, nec in hac re authorem habent Aristotelem, qui hunc vsum cerebro non tribuit, vt inquam spiritus in corde genitos alteret, sed vt vel ipsius cordis calorem temperet, vel vt vniuersum corpus moderatum, temperatumque euadat, ex contrarijs partibus confectum: ita si hoc etiam conceditur, quum eundem calorem & spiritum cerebrum per venas, arterias, inaniaque dicta spatia deorsum transmittere valeat, quæ sensus & motus in omnibus neruis etiam constrictis vinculo non seruantur: hoc certe accidit, non quod desit illis calor à corde, vel à cerebro, sed vis à cerebro, quæ per neruos constrictos, vt nec solis radij per nebulam, transmitti nequit. An non etiam hanc refrigerationem spiritum à cerebro hæc refellunt? quod per febres ardentes spiritus omnes sint vehementer accensi, & tamen sensus fiat. Ac quæ cordis calor, & spiritus dicitur requirere mutationem quandam vt sensus, & motus euadat idoneum instrumentum: alijs verò vniuersis actionibus traditur esse sua natura aptus? sed hæc postea facilius adhuc intelligentur. Verum quoniam præcipuum illorum fundamentum, de origine, & loco facultatum omnium, nec non somni, & vigiliæ sumitur ex generatione, & alteratione spirituum: opere præcipuum esse duco hoc loco diligenter rem hanc pertractare, ne ex communi errore, aliena refellere, vel nostra confirmare velle videamur. Id quod non solum nostro huic operi, sed etiam vniuersæ (ut spero) medicinæ lucem maximam afferet.

De Spiritibus. Cap. V.

DE spiritibus Aristoteles pauca quædam scripsit in libro de animalibus, & in problematis, quæ suo loco commemorabimus: plura Stoici, Galenus, Actuarius, & vniuersi alij medici, qui Galenum sunt sequuti. Ac quoniam non extant Stoicorum libri, ex quibus elicere possimus, qualis fuerit eorum de hac re opinio, Galenum excutiemus, qui meo quidem iudicio, illos prorsus sequutus videtur, dum fabulosa quædam potius quàm rationi, & sensibus consentanea, aliter quàm consueuerit facere, passim de hac re tradit. Quod iam docere aggredior: ne quis putet, nos temerè vel ab illo dissentire, aut eum sequi velle. Solet Galenus dicere quosdam in corpore spiritus, & nostram substantiam ex illis constare, sed nusquam id probat: ponit & genera quædam spirituum esse in corpore: verum quot, & quæ illa sint, nequaquam docet: tribuit etiam singulo generi spirituum certas facultates, quas ostendere nequit: illud quoque apud multos dubium est, si huiusmodi aliquis est spiritus, quidnam ille sit, qualis illius natura, vis & proprietas: quæ omnia ex varijs libris in quibus de hac re agit, facile ostendere possum: sed illud primum docendum, quod postulat ipsa tractatio, an spiritus aliquis in nostro corpore sit. De qua quidem scribit Galenus multis in locis: nam aphorismo decimoquinto libri primi statuit tria esse, quæ complent substantiam nostri corporis, spiritum, sanguinem, & feminalem humiditatem: quo

E etiam

Ioannis Argent. de Somno & Vigilia.